

LUONTOSelvitys KOIVISTON ALUEELLE ÄÄNEKOSKI

2025

LUONTO PIHLAJA OY

Sisältö

1	Tausta ja tavoitteet.....	2
2	Aineistot.....	2
3	Maastotyöt ja menetelmät	3
3.1	Maastotöiden aikataulu ja toteutus.....	3
3.2	Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys.....	3
3.3	Liito-oravaselvitys.....	3
3.4	Viitasammakkoselvitys	3
3.5	Lepakkoselvitys	3
3.6	Linnustoselvitys.....	4
4	Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus.....	4
5	Tulokset	5
5.1	Pintavedet ja pohjavedet	5
5.2	Maaperä ja geologiset aluevaraukset	5
5.3	Luonnonsuojelun alueet	6
5.4	Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys.....	6
5.5	Vieraslajit	13
5.6	Liito-orava	14
5.7	Viitasammakko.....	14
5.8	Lepakot	14
5.9	Pesimälinnusto	15
6	Laji.fi havainnot.....	17
7	Johtopäätökset	17
8	Viitteet	18

Työn tilaaja: Äänekosken kaupunki / Carita Kosonen

Selvityksen laatija: Tuomo Pihlaja, Luonto Pihlaja Oy

Kuvien © Tuomo Pihlaja

Pohjakarttojen © MML 9/2025

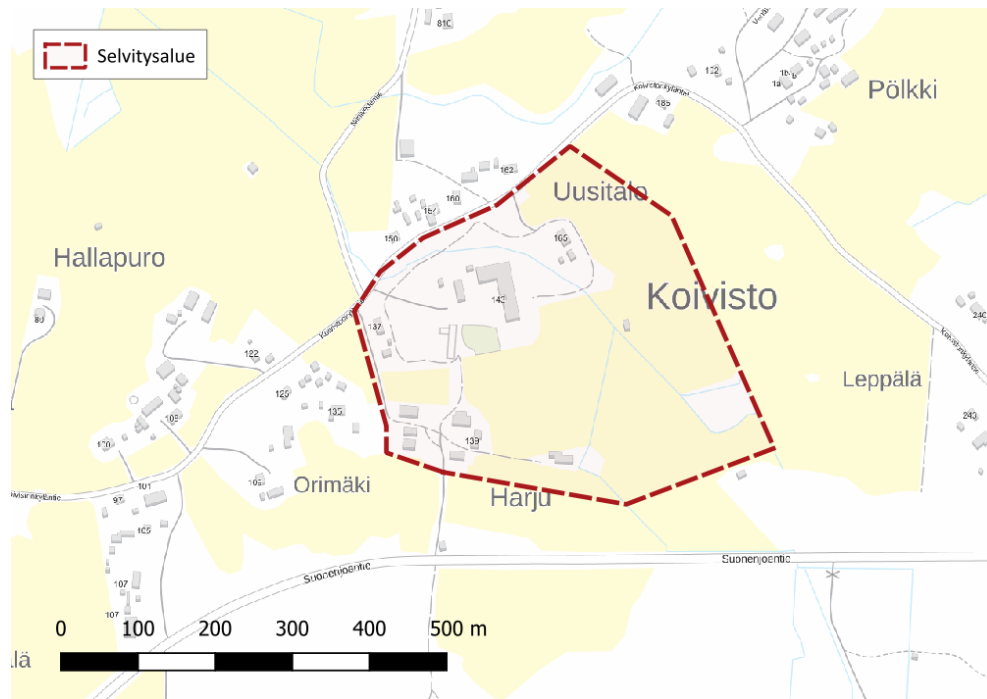
Raportin päiväys: 9.9.2025

1 Tausta ja tavoitteet

Toimeksiantona oli maankäytön suunnittelua tukevan asemakaavoitustasaisen luontoselvityksen tekeminen Äänekosken Koiviston alueelle.

Selvitysalue on laajuudeltaan noin 16 ha sijoittuen Koivistonkyläntien ja Suonenjoentien väliselle alueelle Koiviston koulun lähialueella. Selvitystä ei ulotettu tonttialueille eikä Harjun tilakeskuksen alueelle.

Selvityksen maastotyöt tehtiin touko-heinäkuussa 2025. Maastotyöt suoritti FM biologi Tuomo Pihlaja Luonto Pihlaja Oy:sta. Raportin laati Tuomo Pihlaja.

Kuva 1. Selvitysalueen raja.

2 Aineistot

Selvityksessä hyödynnettiin seuraavia tausta-aineistoja:

- Peruskartta ja ortoilmakuvat (MML)
- Kallio- ja maaperäkartat (GTK)
- Ympäristöhallinnon paikkatietoaineistot (Latauspalvelu LAPIO)
- Valtakunnan metsien inventoinnin vapaa paikkatietoaineisto (LUKE aineistonlatauspalvelu)
- Tiedot erityisen tärkeistä elinympäristöistä ja metsäkuvioista (Metsäkeskuksen avoin data)
- Laji.fi palvelun tiedot suojelluista lajeista 9.9.2025 (LUOMUS)

3 Maastotyöt ja menetelmät

3.1 Maastotöiden aikataulu ja toteutus

Maastotyöt suoritettiin 1.5.2025 ja 10.7.2025 välisenä aikana. Selvityksissä noudatettiin lajiryhmäkohtaisia ohjeistuksia oikeista inventointiajankohdista huomioiden kevään ja kesän etenemisen olosuhteet.

3.2 Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys

Selvitysalueen arvokkaat luontotyyppit selvitettiin 16.6.2025. Selvitysalueen kaikki kasvillisuuskuviot käveltiin läpi. Luontotyyppit ja merkittävien kasvilajien esiintymät rajattiin maastossa paikkatiedoksi. Kasvilajeista huomioitiin erityisesti direktiivilajit, rauhoitetut, erityissuojellut ja Suomen kansainväliset vastuulajit ja muuten harvinaiset lajit.

3.3 Liito-oravaselvitys

Liito-oravaselvitys toteutettiin papanakartoituksena 1.5.2025. Lajin esiintymisen kartoittamisessa käytetyt talviset ja keväiset papanat olivat selvityshetkellä hyvin havaittavissa. Kartoituksessa noudatettiin Suomen ympäristö 1/2017 julkaisun ohjeistusta (*Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt*).

Maastossa tarkistettiin kaikki liito-oravalle soveliaat elinympäristöt, joita ovat muun muassa varttuneet kuusimetsät ja kuusivaltaiset sekametsät, varttuneet lehtimetsät, metsäiset joen- ja puronvarret, rannat sekä pellonreunushaavikot. Kartoitettavilta kohteilta tarkastettiin haaparyhmät, nuoret haavikot (runkojen läpimitta vähintään 10 cm), järeät tervalepät, koivut sekä järeähköt ja järeät kuuset. Kartoitettavien kohteiden ennakkotunnistuksessa käytettiin apuna puusto- ja kasvupaikkatietoja. Lisäksi maastotyössä tehtiin lisätarkistuksia sovelialta näytävillä kohteilla.

3.4 Viitasammakkoselvitys

Viitasammakoiden esiintymistä selvitettiin iltayöstä 6.5.2025. Selvitys ajoitettiin kevään etenemisen mukaan lajin aktiivisimpaan soidinkauteen. Kokemukset lajin soidinääntelystä ovat osoittaneet, että lajin luotettava havainnointi edellyttää selvityksen tekoa loppuillasta tai alkuyöstä, jolloin koiraiden ääntelyaktiivisuus on suurinta. Aamuyön tunnit ovat myös aktiivista ääntelyaikaa. Aamulla ja päivällä lajin ääntely on satunnaista. Selvityshetkellä sää oli vähätuulinen ja vesistöjen rannat kokonaan sulaneet. Parhaaseen soidinaikaan yöt olivat melko kylmiä. Selvityshetkellä lämpötila pysytteli kuitenkin selvästi nollan yläpuolella ollen noin +3°.

Lajin tyypillisiä esiintymispaikkoja ovat rehevät luhtaiset rantaosuudet ja monenlaiset pienkosteikot. Tässä selvityksessä alueen koko ojaverkosto kierrettiin läpi rauhallisesti kuunnellen. Soitimen käynnistämiseksi voitiin käyttää ääniatrappia.

3.5 Lepakkoselvitys

Lepakkojen esiintymistä selvitettiin yöaikaan 10.-11.7.2025. Menetelmänä käytettiin aktiividetektorilla tehtyä havainnointia. Kartoituksessa keskityttiin aiempien selvityskäyntien ja paikkatietoaineistojen perusteella mahdollisiksi lepakkoalueiksi tunnistettuihin kohteisiin. Selvitys tehtiin pimeän aikaan noin klo 23:00 ja 1:00 välillä. Sää oli selkeä (0/8), tyyni ja riittävän lämmin (+12°).

Selvityksessä lajipari viiksisiippa ja isoviiksisiippa on käsitelty yhteisnimellä viiksisiippa, koska lajien erottaminen toisistaan on mahdotonta ilman pyydystämistä.

3.6 Linnustoselvitys

Linnustokartoitus tehtiin 1.5.2025 ja 16.6.2025. Selvityksessä havaittu mahdollisesti huomionarvoinen pesimälajisto kirjattiin ylös ja lajiston sijoittuminen tallennettiin paikkatiedoksi. Selvityksessä etsittiin myös suurten petolintujen mahdollisia pesäpuita.

4 Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus

Arvottamisessa selvityksessä tunnistetut luonnoista merkittävät kohteet sijoitetaan arvoluokkiin luonnonarvoihin perustuvien kriteerien pohjalta. Käytettyjä kriteerejä ovat:

- **Uhanalaisten lajien esiintymät**

Suomessa uhanalaisten ja alueellisesti uhanalaisten lajien luokittelu perustuu kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) kehittämään uhanalaisuusluokitukseen. Viimeisin luokitus on vuodelta 2019 (Hyvärinen et al. 2019). Silmälläpidettävät lajit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan. Osa uhanalaisista lajeista on luonnonsuojeluasetuksessa määritelty erityisesti suojeltaviksi lajeiksi, joiden tärkeät esiintymispaikat voidaan suojella luonnonsuojelulain nojalla (77 §).

- **EU:n luontodirektiivin liitteissä IV a ja IV b mainittujen lajien esiintymät**

Luontodirektiivin liitteessä IV a mainitut eläinlajit ja liitteessä IV b mainitut kasvilajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa luonnonsuojelulain nojalla hävittää eikä heikentää (78 §).

- **Luonnonsuojelulain suojeltujen luontotyyppien esiintymät**

Luonnonsuojelulain luontotyyppisuojaus koskee sellaisia laissa lueteltuihin luontotyypeihin (64 §) kuuluvia alueita, jotka ovat luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia, ja jotka on suojellun luontotyyppin säilymiselle tärkeitä. Lisäksi muutamia harvinaisia ja uhanalaisia luontotyypejä ei saa hävittää eikä heikentää (65 §).

- **Uhanalaisten luontotyyppien esiintymät**

Luontotyyppien uhanalaisuusluokitus perustuu vuonna 2018 tehtyyn arviointiin (Kontula & Raunio 2018a). Selvitysalue kuuluu alueellisessa jaottelussa Etelä-Suomeen. Silmälläpidettävät luontotyypit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan.

- **Vesilain suojeltavien luontotyyppien esiintymät**

Vesilain (Luku 2, 11 §) mukaisten kohteiden muuttaminen tai heikentäminen vaatii vesilain mukaisen lupamenettelyn. Lisäksi (Luku 3, 2 §) luvanvaraisia ovat hankkeet, jotka aiheuttavat luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista, melkoisesti vähentävät luonnon kauneutta tai vaarantavat puron uoman luonnontilan säilymisen.

- **Ennalta tunnetut arvokkaat luontokohteet**

Huomioitavia kohteita ovat luonnollisesti jo aiemmin tunnistetut ja mahdollisesti suojellut alueet. Näitä ovat erityisesti luonnonsuojelualueet ja Natura 2000 -verkoston alueet. Muita huomioitavia alueita ovat valtakunnallisissa selvityksissä arvokkaiksi arvioidut geologiset alueet kuten kalliit, kivikot, moreenimuodostumat ja tuuli- ja rantamuodostumat sekä pohjavesialueet, joilla on pohjavedestä suoraan riippuvaisia pintavesi- tai maaekosysteemejä. Merkittäviä ovat myös linnustolle erityisen tärkeiksi tunnistetut IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueet.

- **Muut arvokkaat kohteet**

Muita huomioitavia kohteita voivat olla esimerkiksi harvinaisten lajien esiintymät tai METSO-ohjelman kohteiden valintakriteeristön täyttävät kohteet.

Edellä olevien kriteerien perusteella kohteet on arvotettu oppaan *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi* (Mäkelä & Salo 2023) ohjeistuksen mukaan. Arvottamisen täydentäviä kriteerejä ovat luontotyyppi- tai lajiesiintymien merkittävyys ja niiden muodostamat kokonaisuudet. Kohteiden arvoluokitus on:

- **luokka 1:** Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- **luokka 2:** Erityisen tärkeät kohteet
- **luokka 3:** Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- **luokka 4:** Monimuotoisuutta tukevat kohteet

5 Tulokset

5.1 Pintavedet ja pohjavedet

Selvitysalueella ei ole järviä tai lampia. Alueen halkoo etelästä tuleva purolinja. Alueen eteläosassa puro kulkee kaivettuna pelto-ojana. Koulurakennusten tuntumassa puro muuttuu ainakin osin luonnontilaisen kaltaiseksi. Kohde on kuvattu tarkemmin kasvillisuuskuvaauksissa. Muut pintavedet ovat peltojen ojalinjoja.

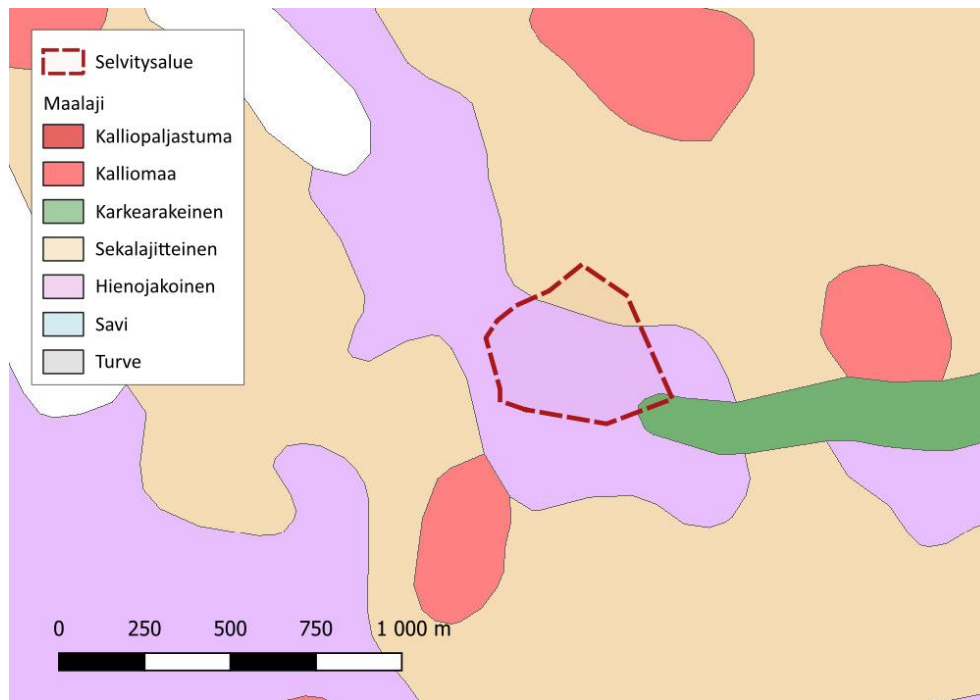
Kuva 2. Purolinjaa koulun pohjoispuolella.

Selvitysalueen itäkärkeen ulottuu Kapeenkylän pohjavesialue (0999201) joka on luokassa 2 Muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue. Alueella on suojelusuunnitelma, joka tulee huomioida kaavan laadinnassa.

Selvitysalueella ei todettu lähteitä tai pohjavesivaikuttaisia elinympäristöjä.

5.2 Maaperä ja geologiset aluevaraukset

Maaperä on selvitysalueen laaksossa hienojakoista ainesta. Pohjoisosassa alkaa moreenialue ja aivan itäkärkeen ulottuu Haukkavuoren harjujakson karkealajitteista ainesta.

Kuva 3. Alueen maaperäkartta (GTK).

Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisissa inventoinneissa tunnistettuja arvokkaita kallio- tai kivikkoalueita, tuuli- tai rantamuodostumia tai arvokkaita moreenimuodostumia. Näistä lähin Hitonhaudan kallioalue (KA0090150) sijaitsee noin 12.7 km etäisyydellä.

5.3 Luonnonsuojelun alueet

Selvitysalueella sen välittömällä lähialueella ei ole luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelmien alueita tai Natura-ohjelman alueita. Lähimmät luonnonsuojelualueet sijoittuvat noin 2.8 km päähän ja Natura-alueet noin 2.5 kilometrin päähän.

5.4 Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys

Selvitysalue on pitkäaikaisen ja intensiivisen ihmistoiminnan aluetta. Pääosa alueesta on peltoa ja huomattava osa muusta alueesta on erilaisia pihapiirejä. Puustoisia alueita on vain vähän lähinnä koulun lähialueella. Maaperä on kauttaaltaan jossain määrin muokattua ja täysin luonnontilaisia elinympäristöjä ei esiinny.

Alueelta ei ole tiedossa aiempia havaintoja huomionarvoisista kasvilajeista eikä selvityksessäkään havaittu uhanlaista kasvilajistoa. Vieraslajiongelman alueella on vaikea, ja etenkin jättipalsami on päässyt leviämään hallitsemattomasti.

Alueen kasvupaikat on esitelty seuraavassa kuvan 5 kartan mukaisesti numeroituna.

Kuva 6. Vanhakoulu edustalla ja uusi rakennus taustalla.

Kuvio 5. Selvitysalueen peltoaukea. Kostein peltolohko on alueen kaakkoisosassa.

Kuva 7. Selvitysalueen peltoja kuvattuna Suonenjoentien suunnasta kohti koulukeskusta.

Kuvio 6. Vanha mutakuoppa-alue tai muu tarkoituksella kaivettu allas. Altaan pohjalla kasvaa esimerkiksi korpikaislaa, mesiangervoa ja nokkosta. Ympäröivällä vallilla on mäntyjen ja koivujen muodostamaa varttuvaa sekapuustoa. Allas oli kesän selvityksessä täysin kuiva.

Kuva 8. Kuvion 6 vanha allas.

Kuvio 7. Edellistä laajempi melko tyypillinen vanhamudanottoalue ja todennäköinen entinen suo. Alueella on varttuvaa ja osin ikääntynyttäkin koivua. Lahopuuta on muodostunut hyvin runsaasti. Lajistossa esiintyy esimerkiksi korpiorvokkia, metsätähteä, käenkaalia, metsäkortetta, metsäalvejuurta, oravanmarjaa, tuomea, vehkaa, mustaherukkaa, sudenmarjaa, puna-ailakkia, metsäimarretta, kieloa, lillukkaa, korpiimarretta, peltokortetta, mustikkaa, korpikaislaa, karhunputkea ja punaherukkaa. Vaikeasti tyypiteltävällä alueella kasvupaikka vaihtelee kuoppien pohjien kausikuivista allikoista ruohoturvekankaaseen ja paikoin tuoreeseen keskiravinteiseen lehtoon (OMaT).

Kohde arvotettiin arvokkaaksi luontoalueeksi alimmassa luokassa 4 Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteella ei ole luonnontilaisia luontotyyppejä. Kriteerinä on käytetty erityisesti koivulahopuun jo nyt huomattava määrä, joka tulee tulevaisuudessa vielä lisääntymään merkittävästi. Peltojen ympäröivät lehtimetsäsaarekkeet ovat myös lintutiheydeltään korkeita. Alueen luontoarvojen säilymistä ratkaisee metsänhoito.

Kuva 9. Lahopuustoista koivikkoa kuviolla 7.

Kuvio 8. Vanha koulun pihapiiriin sijoittuva vahvan kulttuurivaikutteinen metsäkuvio, jossa kasvupaikkana on lehtomaista kangasta (OMT), tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMT) ja kuivaa keskiravinteista lehtoa (VRT). Puusto on varttuvaa ja osin iäkstäkin koivua. Kohde on tuoreelta hakattu hyvin harvaksi ja vanhat koivut on pääosin kaadettu. Yleisilme ennen hakkuuta on ollut hakamainen.

Kasvillisuudessa runsaita ovat vuohenputki, lillukka, metsäimarre, oravanmarja, käenkaali, ahomansikka, kultapiisku, rätvänä, särmäkuisma, mustikka, puolukka ja nurmitädyke.

Kuva 10. Kuvion 8 hakattua lajistoltaan monimuotoista koivikkoa.

Kuvio 9. Tien varren rinteeseen puoliavoimeksi hakattua lehtoa, jossa valoisuuden lisääntyneen kasvillisuus on hyvin rehevää. Puusto on harvaa koivua. Alue on vanhaa peltomaata. Lajistossa runsaita ovat maitohorsma, mesiangervo ja vadelma.

Kuva 11. Kuvion 9 vanhaa peltomaata, jossa on nyt rehevää puoliavointa lehtoa.

Kuvio 10. Koulun pohjoispuolinen puroalue ja sitä ympäröivät metsät. Luonnontilaisen kaltaisinta puro on rajauksen länsilaidalla noin kuvion puoleen väliin asti. Tässä uoma on voimakkaasti kivikkoinen. Ylöspäin mentäessä uomaa on kaivettu ja vanha peltomaa on aikanaan myös ulottunut aivan puroon kiinni. Puron pohja uoma on hietainen. Voimakkaimmin muuttunut on puron kaakkoisosa, jossa on selkeät kaivuupenkat.

Puronvarren ympäristön lajistoa ovat harmaaleppä, tuomi, raita, mesiangervo, punaherukka, lehtokorte, korpi-imarre, metsäimarre, sudenmarja, vadelma, rönsyleinikki, käenkaali, ojakellukka, metsäkurjenpolvi, metsäkorte, huopaohdake, nokkonen ja maitohorsma. Aivan puron varressa kasvaa hiirenporrasta, korpikaislaa ja useissa kohdin **purolitukkaa**. Purolitukkaa on erityisen runsaasti puron yläjuoksun suunnassa. Lehtotyyppinä alueella on vallitsevasti kostea runsasravinteinen lehto (OFiT). Tiheikköistä tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT) on myös puron yläjuoksun suunnassa uuden koulurakennuksen ja puron välissä. Puron itäpuolen lehdossa vanha peltovaikutus on voimakkaampaa. Lajistossa runsaita ovat metsäkorte, mesiangervo, metsäalvejuuri, rönsyleinikki, korpiorvokki, aitovirna ja rentukka. Puusto on varttuvaa ja varttunutta koivua.

Koulun kohdalla rinteessä on kulttuurivaikutteista vanhapuustoista sekametsää, jossa on mäntyä, haapaa ja koivua. Alueella on huomattavan järeitä haapayksilöitä. Lajistoa ovat mustikka, puolukka, lillukka, metsäkurjenpolvi, kultapiisku, käenkaali, keltanot ja kielo. Kasvupaikka on lähinnä lehtomaista kangasta (OMT) ja kuivaa keskiravinteista lehtoa (VRT).

Alueelle on toteutettu suunnittelultaan epäonnistunut frisbeegolfrata. Rehevän kasvillisuuden vuoksi radan käyttö kesäaikaan on mahdotonta.

Puroalue ja ympäröivä metsäalue rajattiin arvokkaana luontokohteena luokassa 4 Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteen edustavuutta alentavat alueella pitkän ajan kuluessa tehdyt maan ja purouoman muokkaukset. Tuoreempia vaikutuksia on aiheutunut vieraslaji jättipalsamin leviämisestä ja frisbeegolfradan rakentamisesta. Alueella on kuitenkin erityistä merkitystä koulun lähiluontokohteena. Jättipalsamin torjuntaan koulun läheisyys antaa mahdollisuuksia, koska työtä voisi olla mahdollista tehdä oppilaiden talkoina.

Alueen luontotyypeistä tuoreet keskiravinteiset lehdot ja kosteat runsasravinteiset lehdot on luokiteltu vaarantuneiksi (**VU**). Alue on lepakoiden paikallisesti merkityksellinen ruokailualue. Silmälläpidettävistä lajeista (NT) alueella oli käenpiian reviiri.

Kuva 12. Puron keskiosan luonnontilaisen kaltaista osuutta.

Kuva 13. Voimakkaammin kaivettua puron yläjuoksunpuoleista osaa. Kuvan keskiosassa purolitukkakasvusto.

Kuva 14. Koulun rinteän sekametsää.

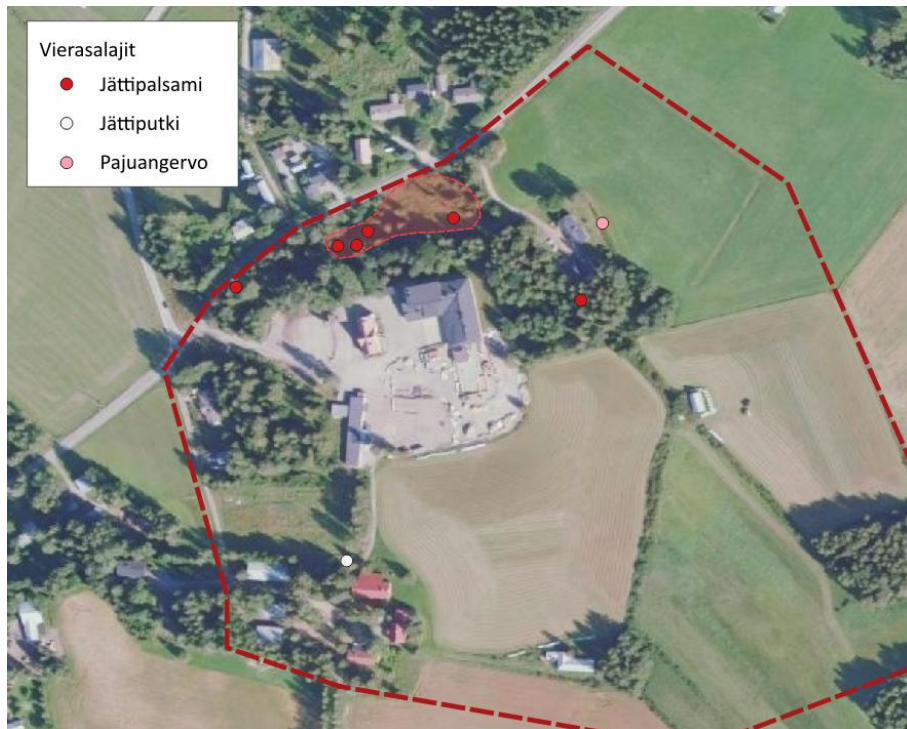
Kuva 15. Hyvin järeitä haapoja puronvarren tuntumassa.

5.5 Vieraslajit

Koulun yläpuolisessa puronotkossa on hallitsematon jättipalsamiesiintymä, joka peittää jo huomattavia pinta-aloja ja todennäköisesti leviää edelleen nopeasti. Nopeat torjuntatoimet ovat tarpeen.

Harjun tilakeskuksen pohjoisreunalla todettiin jättiputken esiintymä.

Komealupiinia ei juuri esiinny. Kuvion 4 kiinteistöllä on pajuangervosta kasvatettu pensasaita.

Kuva 16. Haitallisten vieraslajien todetut esiintymät. Vaikean jättipalsamitilanteen alue on rajattu punaisella.

5.6 Liito-orava

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvitysalueella ei havaittu merkkejä liito-oravista. Koulun pohjoispuolinen metsäkuvio vaikuttaa liito-oravalle erinomaisesti sopivalta. Esiintymistä voi rajoittaa metsäkuvion pienehkö koko ja toisaalta melko eristynyt sijainti peltovaltaisen alueen keskellä.

5.7 Viitasammakko

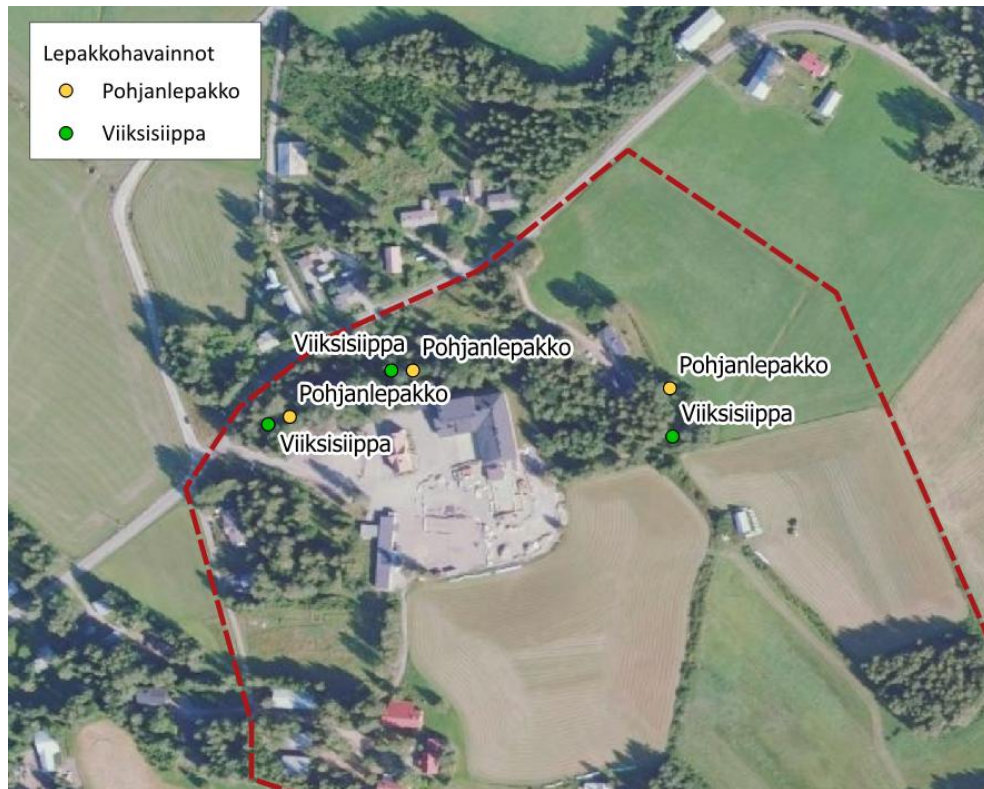
Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvitysalueelta ei tehty havaintoja viitasammakoista. Selvitysalueen ojalinjasto oli melko virtaava ja toisaalta ilmeisesti kausikuiva ja siksi viitasammakoille huonosti sopiva. Vanhojen mutakuoppien alueella on keväällä vesialtaita, mutta nekin olivat kesällä täysin kuivia.

5.8 Lepakot

Lepakot EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja lajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvityksessä havaittiin lepakkoja koko koulun viereisen puronvarren alueella. Havaitut lajit olivat maantieteellisellä alueella yleisimmät pohjalepakko ja viiksisiippa. Molempia tavattiin yksi yksilö kolmessa kohtaa. Lepakot liikkuvat aktiivisesti koko puronvarren alueella, joten kokonaisyksilömäärää on vaikea arvioida. Todennäköisesti molempia lajeja oli alueella useampia yksilöitä.

Kuva 17. Lepakko havaintojen sijoittuminen selvitysalueen pohjoisosassa.

Havainnot alkoivat nopeasti auringonlaskun jälkeen, mikä viittaa levähdyspaikkojen sijaintiin lähialueella. Selvitysalueella ja sen lähialueella on hyvin runsaasti lepakoille soveltuvia rakennuksia. Mahdollista on myös päivehtiminen puron varren varttuneen metsän alueella, jossa esimerkiksi hyvin järeissä haavoissa voi olla soveltuvia koloja.

Havaintojen perusteella varjainen puronvarsi on lepakoiden aktiivisesti käyttämä ruokailualue ainakin kesän valoisimpina aikoina, jolloin se tarjoaa lepakoiden suosimaa hämärää.

5.9 Pesimälinnusto

Selvitysalue on viljelysmaata ja sen reunoille sijoittuvia lehtipuuvaltaisia metsiköitä. Tällaisissa ympäristöissä linnuston lajimäärä ja myös paritiheydet nousevat melko korkeiksi. Lajisto koostuu kulttuurialeuiden, peltojen, pensaikoiden ja lehtipuuvaltaisten metsien lajeista. Vaateliasta metsälajistoa ei havaittu.

Runsain laji oli pienenä koloniana purolehdossa pesinyt räkättirastas. Huomionarvoinen laji on purolehdossa reviiriä pitänyt käenpiika, joka on nykyisellään varsin harvalukuinen ja taantuva laji.

Peltojen lajisto oli niiden kokoon nähden melko edustava koostuen kuovista, kiurusta ja ruisrääkästä.

Uhanalaisista lajeista havaittiin vain vaarantunut (VU) haarapääsky, jonka pesinnän sijoittumista ei saatu paikannettua. Laji viihtyy myös kulttuuriympäristöissä. Silmälläpidettäviä lajeja tavattiin useita.

Taulukko 1. Havaittu pesivä maalinnusto ja lajien uhanalaisuus.

Havaitut lajit	Parimäärä	Uhanalaisuus
Ruisrääkkä	1	
Kuovi	1–2	NT
Metsäviklo	1	
Käenpiika	1	NT
Käpytikka	1	
Kiuru	1	NT
Haarapääsky	1	VU
Västäräkki	1	NT
Peukaloinen	1	
Rautiainen	1	
Punarinta	2	
Räkättirastas	6	
Punakylkirastas	1	
Viitakerttunen	1	
Lehtokerttu	1	
Pensaskerttu	1	
Pajulintu	2	
Kirjosieppo	1	
Sinitiainen	1	
Talitiainen	1	
Harakka	1	NT
Varis	1	
Pikkuvarpunen	1	
Peippo	3	
Tikli	1	
Vihervarpunen	1	
Punavarpunen	1	NT
Keltasirkku	1	

Kuva 18. Huomionarvoisten ja harvalukuisten pesimälintujen sijoittuminen.

6 Laji.fi havainnot

Alueelta on Laji.fi -aineistoissa suojelullisesti merkittävistä lajeista tietoja vain tuulihaukan säännöllisistä pesinnöistä ilmeisesti peltoalueen ladon päädyssä. Havaintoja on vuosilta 2000–2022. Tuulihaukka ei ole uhanlainen laji.

7 Johtopäätökset

Selvitysalue on pitkäaikaisen ihmistoiminnan aluetta. Täysin luonnontilaisia luontotyyppejä selvitysalueella ei ole lainkaan.

Selvitysalueelta rajattiin kaksi luonnon monimuotoisuudelle tärkeää aluetta. Koiviston puron alueella on uhanalaisiin luontotyyppeihin liittyviä arvoja, joskin sen edustavuutta heikentää aiempi maankäyttö. Alue on kuitenkin myös lepakoiden paikallisesti tärkeä ruokailualue. Koiviston mutakuoppien alue on sekundäärinen elinympäristö, jossa arvoa tuo alueen runsas lahoppuusto.

Alueella ei tehty havaintoja luontodirektiivin liitteen IVa lajeista pois lukien alueella ruokailemassa havaitut lepakot.

Selvitysalueella ei havaittu erityisen huomionarvoista pesimälinnustoa.

Kuva 19. Selvitysalueen arvokkaiksi tunnistetut alueet.

8 Viitteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018a. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018b. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s

Luonnonsuojeluasetus (1066/2023).

Luonnonsuojelulaki (3/2023).

Metsälaki (12.12.1996/1093).

Mäkelä, K & Salo, P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. SYKE 43/2023

Neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (NDir 79/409/ETY).

Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (NDir 92/43/ETY).

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s.

Vesilaki (27.5.2011/587).